

इमारत व इतर बांधकाम कामगार (रोजगार नियमन व सेवाशर्ती) अधिनियम १९९६ तसेच इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर अधिनियम १९९६ अंतर्गत शासकीय कामावरील उपकर वसूल करावयाची कार्यपद्धती निश्चित करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक : बीसीए २००९/प्र.क्र. १०८/कामगार ७-अ

मंत्रालय, मुंबई- ३२.

दिनांक : २१ जुलै, २०११

वाचा - अ) नियम व अधिनियम

- १) इमारत व इतर बांधकाम कामगार (रोजगार नियमन व सेवाशर्ती) अधिनियम १९९६
- २) इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर अधिनियम १९९६
- ३) इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर नियम १९९८
- ४) महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार (रोजगार विनियमन व सेवाशर्ती) नियम २००७ दि.५.२.२००७

ब) शासननिर्णय व परिपत्रके

- १) शासन अधिसूचना, क्रमांक एमएससी १०९७/सीआर ७७५/कामगार-२, दिनांक २६ जून, १९९७
- २) शासन निर्णय क्र. एमएससी १०९७/सीआर ४४२/कामगार १०, दि. २१ मे, १९९९
- ३) शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. बीसीए १२००७/प्र.क्र.७७५/कामगार-७, दिनांक ४ ऑगस्ट, २००७
- ४) शासन अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. बीसीए १२००७/ प्र.क्र.-७७८/ कामगार-७, दिनांक ४ ऑगस्ट, २००७ व शुद्धीपत्रक ५ ऑगस्ट, २००८
- ५) शासन अधिसूचना, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, क्र. बीसीए २००८/ प्र.क्र.-९०७/कामगार-७, दिनांक १६ एप्रिल, २००८
- ६) शासन परिपत्रक क्रमांक : बीसीए २००७/प्र.क्र. ७८८/कामगार ७-अ, दिनांक २६ ऑक्टोबर, २००९
- ७) शासन परिपत्रक क्रमांक : इमारत २००९/प्र.क्र. ११९/कामगार ७-अ, दिनांक १ डिसेंबर, २००९
- ८) सचिव (कामगार)यांनी नोंदणी महानिरीक्षक यांस लिहिलेले अ.शा.पत्र क्र. असंका २००९ प्र.क्र.६२ कामगार ७ अ, दि. १४ जून २०१०
- ९) शासन निर्णय क्रमांक : बीसीए २००९/प्र.क्र. १०८/कामगार ७-अ, दिनांक १७ जून, २०१०
- १०) शासन निर्णय क्रमांक इमारत २०११/प्र.क्र.३४/कामगार ७अ, दिनांक : २६ मे २०११

प्रस्तावना :-

इमारत व इतर बांधकाम कामगारांच्या कल्याणाकरीता केंद्र शासनाने इमारत व इतर बांधकाम कामगार (रोजगार नियमन व सेवाशर्ती) अधिनियम १९९६ व इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर अधिनियम १९९६ हे दोन अधिनियम पारित केलेले आहेत. केंद्र शासनाच्या इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर अधिनियम १९९६ मधील कलम १(३) नुसार दिनांक ३.११.१९९५ पासून सदर उपकर अधिनियम अंमलात आल्याचे मानण्यात आले आहे. या अधिनियमातील तरतुदीनुसार बांधकाम उपकर वसूल करण्याची तपशीलवार कार्यपद्धत शासन निर्णय क्रमांक:बीसीए २००९/प्र.क्र.१०८/कामगार ७-अ, दिनांक १७ जून, २०१० अन्वये विहित केलेली आहे. या शासन निर्णयातील परिच्छेद ४ आणि ५ मधील तरतुदीनुसार शासकीय कामांवरील उपकर वसूल

करण्याबाबत सविस्तर सुचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार पुढीलप्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत.

शासन निर्णय :-

अ) सार्वजनिक बांधकाम / जलसंपदा / वन विभाग यांच्यासाठी सूचना

१. इमारत व इतर बांधकामाचे कंत्राट प्रामुख्याने सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जलसंपदा विभाग व वन विभागामार्फत देण्यात येतात. सदर विभागांना कोषागारांमार्फत धनादेश पुस्तिका देण्यात येते. त्या विभागाच्या नियंत्रक अधिकाऱ्याकडून प्राप्त अनुदानाच्या मर्यादेत संबंधीत कार्यकारी अभियंता / उप वन संरक्षक सदर धनादेशाद्वारे कंत्राटदाराची प्रदाने अदा करीत असतात.

२. सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जलसंपदा विभाग व वन विभाग यांना धनादेशाद्वारे सरळ प्रदान करण्याचे अधिकार प्राप्त असल्याने इमारत व इतर बांधकामाच्या परिभाषेत येतात अशा कामासाठी बांधकामाची कंत्राट घेणाऱ्या कंत्राटदार/ अभिकरण यांच्या प्रत्येक देयकातून इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर , देय रकमेच्या १% दराने वसूल करणे आवश्यक आहे.

३. सार्वजनिक बांधकाम विभाग, जलसंपदा विभाग व वन विभाग यांनी प्रत्येक देयकातून वसूल केलेली रक्कम धनाकर्षाद्वारे महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण मंडळाचे खाते क्रमांक ००४२२०११००००१५३, बँक ऑफ इंडिया मध्ये थेट विहित चलनाद्वारे जमा करावी.

४. चलनाचा नमुना व मार्गदर्शक तत्वे दिनांक १७.६.२०१० च्या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेला आहे. त्याचप्रमाणे दिनांक १७.६.२०१० च्या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेल्या मार्गदर्शक तत्वांचे पालन करणे आवश्यक आहे.

ब) जिल्हा परिषदांसाठी सूचना

१. राज्यातील सर्व जिल्हा परिषदांनी इमारत व इतर बांधकामाच्या परिभाषेत येतात अशा कामासाठी बांधकामाची कंत्राट घेणाऱ्या कंत्राटदार/ अभिकरण यांच्या प्रत्येक देयकातून इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर देय रकमेच्या १% दराने वसूल करणे आवश्यक आहे.

२. जिल्हा परिषदांनी प्रत्येक देयकातून वसूल केलेली रक्कम धनाकर्षाद्वारे महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण मंडळाचे खाते क्रमांक ००४२२०११००००१५३, बँक ऑफ इंडिया मध्ये थेट विहित चलनाद्वारे जमा करावी.

३. चलनाचा नमुना व मार्गदर्शक तत्वे दिनांक १७.६.२०१० च्या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेला आहे. त्याचप्रमाणे दिनांक १७.६.२०१० च्या शासन निर्णयासोबत जोडण्यात आलेल्या मार्गदर्शक तत्वांचे पालन करणे आवश्यक आहे.

क) शासनाच्या इतर विभागांकरीता सूचना

शासनाच्या विविध विभागांमध्ये इमारत व इतर बांधकामाच्या परिभाषेत येतात, अशा कामांना मंजूरी देणा-या इतर विभागांनी खालीलप्रमाणे कार्यपद्धती अवलंबण्याचे आदेश देण्यात येत आहेत.

१. बांधकामाच्या परिभाषेत येणा-या कामांना मंजूरी देणा-या इतर विभागांच्या कामाची देयके संबंधित कंत्राटदाराला अदा करताना सदर देयकातून इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकराची १% रक्कम पुस्तकी समायोजनाने कोषागाराने वसूल करावी. त्यासाठी आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांनी सदर उपकराची १ % रक्कम देयकातून जमेचे लेखाशिर्ष मागणी क्रमांक डब्ल्यू-४, ००४५- विक्रेय वस्तु वरील इतर कर व शुल्क, ११२-इतर कायद्याखालील उपकरांतर्गत जमा रकमा,(००)(०३) महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण उपकर कायदा १९९६, अंतर्गत जमा होणाऱ्या रकमा, ३२- अंशदान (००४५-०७३-२-०१) यात जमा दाखवावी व संबंधीत कामाच्या लेखाशीर्षाला खर्च दाखवावी. सदर माहिती आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांनी देयकावर नमुद करून सदर देयक कोषागारात सादर केल्यावर कोषागारांनी वर नमूद केल्याप्रमाणे पुस्तकी समायोजन करावे.

२. अ) अशाप्रकारे जमिच्या लेखाशिर्षात जमा झालेल्या उपकराच्या रक्कमेचे एकत्रिकरण करून प्रत्येक तिमाहीला सममुख्य रक्कम शासनाने महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण मंडळाकडे जमा करण्यासाठी मंजूरी द्यावी.

ब) प्रत्येक तिमाहीला सदर लेखाशिर्षाखाली जमा झालेल्या रक्कमेचे प्रमाणपत्र महालेखापालांकडून आणण्याची जबाबदारी कामगार आयुक्त यांची राहिल. प्रशासकीय विभागांनी अंदाजपत्रकात तरतुद करावी व आयुक्तांनी सदर प्रमाणपत्र शासनास सादर करून तेवढ्या अनुदानाची मागणी करावी. प्रशासकीय विभागाने मागणीनुसार अनुदान कामगार आयुक्तांना मुक्त करावे. त्यांनी ती रक्कम अधिदान व लेखा कार्यालयाकडून आहरीत करून महाराष्ट्र इमारत व इतर बांधकाम कामगार कल्याण मंडळाकडे वर्ग करावी.

याकरीता कामगार आयुक्त यांच्या कार्यालयातील आहरण व संवितरण अधिका-यांना प्राधिकार प्रदान करण्यात येत आहेत.

त्याचप्रमाणे मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व महामंडळांना, प्राधिकरणांना, अंगिकृत व्यवसाय इत्यादींना व त्यांच्या मार्फत घेण्यात येणाऱ्या सर्व बांधकामांना देखिल याबाबतचे सर्व आदेश लागू आहेत. तसे त्यांना कळविण्याची व उचित उपकर वसूल करण्याची जबाबदारी संबंधित विभागाची राहिल.

हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ६६/११/कोषा -५, दिनांक १५.३.२०११ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत.

स्वीकार्य स्वीकृती - 20110726111732001 असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(डॉ.कविता गुप्ता)

प्रधान सचिव, कामगार

प्रत-

मा.राज्यपाल यांचे सचिव,

मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव,

मा.उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,

मा.मंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव,

मा.राज्यमंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव,

मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन,

अपर मुख्य सचिव / प्रधान सचिव / सचिव सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

(मंत्रालयीन सर्व विभागांकडून हा शासन आदेश त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व सार्वजनिक उपक्रमांच्या/कार्यालयांच्या निदर्शनास आणण्यात यावा.)

महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखा अनुज्ञेयता व लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर

मुख्य वनसंरक्षक, वन विभाग, नागपूर

अधिदान व लेखा अधिकारी, वांद्रे, मुंबई

निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई

सर्व कोषागारे

मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग

मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग

सर्व विभागीय आयुक्त

कामगार आयुक्त, कामगार भवन, दुसरा मजला, ई ब्लॉक, सी- २०, बांद्रा- कुर्ला कॉम्प्लेक्स, सिटी पार्कजवळ,

बांद्रा (पू), मुंबई-५१